

Redovisning av regeringsuppdraget uppföljning av strandskyddsbeslut 2013

Informationen i tabell 1K, 5K och 6K har den 22 april 2014 reviderats på grund av att ny information har inrapporterats för Dalarna.

Förord

Naturvårdsverket beslutade om denna redovisning i mars 2014.

Innehåll

INLEDNING	4
Uppdraget	4
Uppföljning av strandskyddet	4
Bakgrund	4
Dispenser från strandskyddet	4
Upphävande av strandskyddet	5
Genomförande	5
LÄNSSTYRELSEARNAS STRANDSKYDDSBESLUT 2013	6
Beslut om strandskyddsdispens	6
Upphävande av strandskydd i enskilda fall	10
Överklagade beslut om avslag	11
KOMMUNERNAS STRANDSKYDDSBESLUT 2013	13
Beslut om strandskyddsdispens	13
Dispensbeslut och dispensgivna åtgärder	13
Särskilda skäl för dispens	16
Dispensgivna åtgärder som upphävts av länsstyrelsen	16
Överklagade beslut	21
Upphävande av strandskydd i detaljplan	21
RELEVANTA BESTÄMMELSER I MILJÖBALKEN OCH PLAN- OCH BYGGLAGEN	23
Miljöbalken (1998:808)	23
Plan- och bygglagen (2010:900)	24
BILAGOR:	
1. Länsstyrelsernas strandskyddsbeslut per kommun	
2. Kommunernas strandskyddsbeslut per kommun	

Inledning

Uppdraget

Uppföljning av strandskyddet

Naturvårdsverket ska redovisa statistik som rör kommunernas och länsstyrelsernas beslut om att upphäva och ge dispens från strandskyddet. Av redovisningen ska framgå hur många upphävanden och dispenser som länsstyrelserna och kommunerna har beslutat om under 2013, fördelat på kommuner, samt ändamålet för upphävandet eller dispensen. Redovisningen lämnas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 april 2014.

Länsstyrelserna har i regleringsbrevet för 2013 fått i uppdrag att leverera dessa uppgifter till Naturvårdsverket senast 15 februari 2014:

”Strandskydd

56. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med översynen av det utvidgade strandskyddet fortlöper. Länsstyrelserna ska löpande registrera uppgifter om kommunernas och länsstyrelsens samtliga beslut om upphävande av och dispens från strandskyddet. Uppgifterna ska efter utgången av året sammanställas i statistik som visar bl.a. hur många upphävanden och dispenser som har beslutats, fördelat på kommuner, samt vilket ändamål upphävandet haft eller för vilken åtgärd dispensen getts och vilket särskilt skäl som ligger till grund för beslutet. Länsstyrelsen ska även föra uppgifter om vilka kommunala beslut som överklagats eller som länsstyrelsen har beslutat att överpröva enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken. Uppgifterna ska redovisas till Naturvårdsverket i enlighet med myndighetens anvisningar. Redovisning avseende 2012 ska ske senast den 15 februari 2013 och avseende 2013 senast den 15 februari 2014.”

Bakgrund

Naturvårdsverket har årligen sedan 2010 rapporterat strandskyddsstatistik till regeringen. Statistiken bygger på beslut som kommuner och länsstyrelser har fattat om att t.ex. medge dispens från strandskyddet, överpröva kommuners dispensbeslut, samt att upphäva strandskyddet i detaljplan.

Dispenser från strandskyddet

I juli 2009 trädde ändringar av strandskyddsreglerna i kraft. I de nya reglerna är huvudregeln att kommunerna, som första instans, prövar en ansökan om dispens från strandskyddet. Länsstyrelsen är första instans om dispensen avser byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg eller ett område som skyddas enligt andra bestämmelser i 7 kap. miljöbalken (MB) än bestämmelserna om miljöskyddsområde eller vattenskyddsområde och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

Ändringarna 2009 innebar även att länsstyrelsen ska granska en kommuns beslut om strandskyddsdispens för att se om det finns skäl att anta att det inte finns förutsättningar för dispens eller att en brist i ärendets handläggning kan ha haft betydelse för utgången i

ärendet. Kommunerna ska därför sända alla sina beslut om dispens till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska sedan bedöma om det finns skäl för prövning av beslutet. Om länsstyrelsen bedömer att det inte finns förutsättningar för dispens ska den upphäva dispensbeslutet. Naturvårdsverket granskade till och med juni 2009 samtliga dispenser. I och med den nya lagstiftningen är Naturvårdsverkets roll att enbart granska länsstyrelsernas dispenser.

Upphävande av strandskyddet

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften eller området enligt plan- och bygglagen (PBL) avses omfattas av en detaljplan och behövs för byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg eller skyddas enligt andra bestämmelser i 7 kap. MB och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun. Kommunen får genom en bestämmelse i en detaljplan enligt plan- och bygglagen upphäva strandskyddet för ett område. En sådan bestämmelse får inte avse sådana anläggningar, vägar eller områden som omfattas av länsstyrelsens beslutanderätt.

Länsstyrelsen ska pröva en kommuns beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan om det kan befaras att beslutet innebär att strandskyddet upphävs i strid med gällande bestämmelser, och om så är fallet, upphäva kommunens beslut.

Genomförande

Vi rapporterar besluten uppdelat på utfärdande myndighet, dvs. kommunernas beslut om strandskydd för sig och länsstyrelsernas beslut för sig. Sammanställningen bygger på den information som länsstyrelserna, enligt våra anvisningar, har rapporterat till oss. I vissa fall har vi vänt oss till länsstyrelserna för att få nödvändiga förtydliganden av inrapporterad information.

Som underlag för årets rapportering har Naturvårdsverket i stort sett använt samma tabeller som vid föregående års redovisning. Detta för att få statistiken så enhetlig som möjligt. Tabellerna har dock fått en ny numrering. Statistiken kring besluten och dessas innehåll har förts med en viss variation i landet, men rapporten ger ändå en överskådlig bild av den prövning och de beslut som fattats under 2013.

Enligt länsstyrelsernas regleringsbrev ska särskilt skäl (7 kap. 18 c och 18 d §§ MB) som ligger till grund för beslutet om dispens från strandskyddet redovisas till Naturvårdsverket. En dispens eller ett upphävande av strandskyddet kan inte medges utan ett av de angivna särskilda skälen, och därför har vi valt att följa upp dessa i rapporten. Om bedömningen görs att ett område redan är ianspråktaget, finns det ett giltigt särskilt skäl vare sig det rör ett permanentboende eller ett fritidshus. För att ett medgivande om dispens ska kunna fattas behövs, förutom ett giltigt särskilt skäl, också att strandskyddets båda syften är uppfyllda: Strandskyddet ska syfta till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsernas strandskyddsbeslut 2013

Beslut om strandskyddsdispens

Länsstyrelserna fattar beslut om dispens när det gäller strandskydd i skyddade områden t.ex. naturreservat eller nationalpark eller då det rör byggande av försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg. Länsstyrelserna har under 2013 fattat 441 beslut om medgivanden eller avslag till dispens från strandskyddet enligt 7 kap. 18 a § p 1-2 MB. I en dispens kan en eller flera åtgärder ha medgivits eller avslagits. I tabell 1L redovisas att 565 åtgärder har medgivits och 79 åtgärder har avslagits. För en mer detaljerad redovisning per kommun, se bilaga 1.

I tabell 2L redovisas fördelningen av de åtgärder som medgivits dispens från strandskyddet av länsstyrelsen per län enligt 7 kap. 18 a § p 1 och p 2 MB (se tabell 1L). I tabell 3L redovisas dispenser enligt 7 kap. 18 a § MB för nyetablering av bostadshus (permanentboende och fritidsboende) och dispenser för nyetablering av bryggor. Tabellerna finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

Tabell 1L. Beslut om strandskyddsdispens.

Antalet beslut av länsstyrelsen i ärenden om dispens från strandskyddet¹. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder respektive avslag för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Antalet beslut i ärenden om dispens	Antal åtgärder för vilka dispens medgivits	Antal åtgärder för vilka dispens avslagits
Stockholm	26	41	46	1
Uppsala	8	6	7	0
Södermanland	9	5	2	3
Östergötland	13	4	5	0
Jönköping	13	13	13	0
Kronoberg	8	2	2	0
Kalmar	12	30	38	6
Gotland	1	64	77	13
Blekinge	5	25	28	7
Skåne	33	50	77	3
Halland	6	4	7	0
Västra Götaland	49	102	118	39
Värmland	16	23	28	1
Örebro	12	3	2	0
Västmanland	10	3	6	0
Dalarna	15	3	8	0
Gävleborg	10	7	7	0
Västernorrland	7	16	42	0
Jämtland	8	8	11	0
Västerbotten	15	12	17	1
Norrbotten	14	20	24	5
Summa Sverige	290	441	565	79

¹ Enligt 7 kap. 18 a § p 1-2 MB.

Tabell 2L. Åtgärder för dispens.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits av länsstyrelsen². Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga åtgärder angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Försvarsanl., allmän väg eller järnväg (p 1)	Bostadshus inkl. fritidshus	Komplementbyggnad/tillbyggnad ³	Anläggning Turism/Camping/Stugor/Hotell	Brygga/Pir	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel etc.	Båthus	Friluftsanordningar	Väg/Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	5	3	0	6	4	15	0	0	1	12	46
Uppsala	8	0	0	1	0	1	1	1	0	1	2	7
Södermanland	9	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Östergötland	13	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0	5
Jönköping	13	0	0	0	0	4	1	1	0	0	7	13
Kronoberg	8	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Kalmar	12	0	1	1	0	8	9	4	3	1	11	38
Gotland	1	0	10	34	2	3	6	9	8	0	5	77
Blekinge	5	0	1	6	1	6	3	0	0	0	11	28
Skåne	33	2	3	11	0	6	3	0	8	2	42	77
Halland	6	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	7
Västra Götaland	49	4	7	29	3	18	27	4	0	8	18	118
Värmland	16	1	5	11	1	0	4	0	1	0	5	28
Örebro	12	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
Västmanland	10	0	0	0	2	0	3	0	0	0	1	6
Dalarna	15	0	0	0	0	0	2	0	6	0	0	8
Gävleborg	10	1	0	0	0	0	1	0	4	1	0	7
Västernorrland	7	25	5	2	2	1	0	3	0	1	3	42
Jämtland	8	0	0	1	2	4	0	1	1	1	1	11
Västerbotten	15	0	0	0	0	3	0	0	5	2	7	17
Norrbottn	14	0	9	9	0	0	0	0	0	0	6	24
Summa Sverige	290	39	45	105	19	62	77	23	38	21	136	565

² Enligt 7 kap. 18 a § p 1 och p 2 MB.

³ Med komplementbyggnad avses fristående uthus, garage och andra små byggnader som hör till en- eller tvåbostadshus. Med tillbyggnad avses ändring, som huvudbyggnad eller komplementbyggnad.

Tabell 3L. Antalet dispenser enligt 7 kap. 18a § MB för nyetablering av bostadshus och bryggor.

För bostadshus, siffrorna inkluderar både permanent- och fritidsboende. Ersättningsbyggnader (bostadshus) eller ersättningskonstruktioner (bryggor) är inte inräknade.

Län	Antal kommuner	Totalt antal nyetableringar av bostadshus	Totalt antal nyetableringar av bryggor
Stockholm	26	0	2
Uppsala	8	0	1
Södermanland	9	0	1
Östergötland	13	0	3
Jönköping	13	0	2
Kronoberg	8	0	0
Kalmar	12	0	3
Gotland	1	4	0
Blekinge	5	1	4
Skåne	33	3	3
Halland	6	0	0
Västra Götaland	49	0	6
Värmland	16	0	0
Örebro	12	0	0
Västmanland	10	0	0
Dalarna	15	0	0
Gävleborg	10	0	0
Västernorrland	7	2	1
Jämtland	8	0	3
Västerbotten	15	0	1
Norrbottn	14	3	0
Summa Sverige	290	13	30

För att ett beslut om medgivande av dispens ska kunna fattas måste det finnas ett särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB eller 7 kap. 18 d § MB (se tabell 4L). Under 2013 har länsstyrelserna fattat flest beslut med hänvisning till särskilt skäl enligt punkt 1, att ett område redan är ianspråktaget (208 åtgärder), samt enligt punkt 5, att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (203 åtgärder). Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

Tabell 4L. Skäl för dispens.

Skäl för beviljad dispens av länsstyrelsen⁴. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har skälen för samtliga åtgärder angetts i tabellen. Enbart det huvudsakliga skälet per åtgärd har angetts.

Län	Antal kommuner	18c § p 1	18c § p 2	18c § p 3	18c § p 4	18c § p 5	18c § p 6	18d §	Totalt
Stockholm	26	19	0	17	4	6	0	0	46
Uppsala	8	1	0	3	2	1	0	0	7
Södermanland	9	0	0	1	0	1	0	0	2
Östergötland	13	0	0	3	0	2	0	0	5
Jönköping	13	2	0	9	0	2	0	0	13
Kronoberg	8	1	0	0	0	1	0	0	2
Kalmar	12	12	0	6	2	18	0	0	38
Gotland	1	54	2	4	0	17	0	0	77
Blekinge	5	4	2	11	2	9	0	0	28
Skåne	33	20	0	7	2	48	0	0	77
Halland	6	0	0	0	4	3	0	0	7
Västra Götaland	49	46	2	18	12	40	0	0	118
Värmland	16	19	0	0	0	8	0	1	28
Örebro	12	0	0	0	0	2	0	0	2
Västmanland	10	2	0	0	0	4	0	0	6
Dalarna	15	0	0	0	0	8	0	0	8
Gävleborg	10	0	0	2	0	5	0	0	7
Västernorrland	7	6	5	6	0	25	0	0	42
Jämtland	8	4	6	1	0	0	0	0	11
Västerbotten	15	0	0	17	0	0	0	0	17
Norrbottnen	14	18	0	2	0	3	0	1	24
Summa Sverige	290	208	17	107	28	203	0	2	565

Tillämplig lagstiftning

7 kap. 18 c § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

7 kap. 18 d § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett

⁴ Enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB och 7 kap. 18 d § MB.

strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Upphävande av strandskydd i enskilda fall

Länsstyrelsen har rätt att upphäva strandskyddet i enskilda fall enligt 7 kap. 18 § p 1-2 MB. Totalt har 12 beslut omfattande 12 områden fattats i enlighet med denna bestämmelse under 2013, se tabell 5L. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

Tabell 5L. Upphävande av strandskydd, i enskilda fall.

Antal beslut och områden där strandskyddet har upphävts⁵ av länsstyrelsen.

Län	Antal kommuner	Antal beslut, 18§ p1	Antal områden, 18§ p1	Antal beslut, 18§ p2a	Antal områden, 18§ p 2a	Antal beslut, 18§ p2b	Antal områden, 18§ p2b
Stockholm	26	0	0	0	0	0	0
Uppsala	8	0	0	0	0	0	0
Södermanland	9	0	0	0	0	0	0
Östergötland	13	0	0	0	0	0	0
Jönköping	13	0	0	0	0	0	0
Kronoberg	8	0	0	0	0	0	0
Kalmar	12	0	0	0	0	0	0
Gotland	1	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	0	0	0	0	0	0
Skåne	33	0	0	0	0	0	0
Halland	6	0	0	0	0	0	0
Västra Götaland	49	10	10	1	1	0	0
Värmland	16	0	0	0	0	0	0
Örebro	12	0	0	0	0	0	0
Västmanland	10	0	0	0	0	0	0
Dalarna	15	0	0	0	0	0	0
Gävleborg	10	0	0	1	1	0	0
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	0
Jämtland	8	0	0	0	0	0	0
Västerbotten	15	0	0	0	0	0	0
Norrbotten	14	0	0	0	0	0	0
Summa Sverige	290	10	10	2	2	0	0

Tillämplig lagstiftning

7 kap. 18 § MB

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område, om

1. det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften, eller

⁵ Enligt 7 kap. 18 § p 1-2 MB.

2. området enligt plan- och bygglagen (2010:900) avses att omfattas av en detaljplan och

- a) behövs för byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg, eller
- b) skyddas enligt andra bestämmelser i detta kapitel än bestämmelserna om miljöskyddsområde eller vattenskyddsområde och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

Ett upphävande enligt första stycket 2 får göras endast om det finns särskilda skäl och intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset.

7 kap. 18 c § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

7 kap. 18 d § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Överklagade beslut om avslag

I tabell 6L redovisas antalet beslut om dispens från strandskyddet som avslagits av länsstyrelsen och sedan överklagats till mark- och miljödomstol (MD). Under 2013 beslutade länsstyrelserna om 67 avslag och 36 av dessa överklagades. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

Tabell 6L. Överklagade beslut om avslag.

Antalet beslut om dispens från strandskyddet⁶ där länsstyrelsen avslagit ansökan, samt antal beslut om avslag som överklagats till mark- och miljödomstol (MD).

Län	Antal kommuner	Antal avslag som länsstyrelsen beslutat om	Antal beslut om avslag som överklagats till MD
Stockholm	26	1	1
Uppsala	8	0	0
Södermanland	9	2	2
Östergötland	13	0	0
Jönköping	13	0	0
Kronoberg	8	0	0
Kalmar	12	6	4
Gotland	1	9	6
Blekinge	5	5	4
Skåne	33	2	2
Halland	6	0	0
Västra Götaland	49	39	16
Värmland	16	2	1
Örebro	12	0	0
Västmanland	10	0	0
Dalarna	15	0	0
Gävleborg	10	0	0
Västernorrland	7	0	0
Jämtland	8	0	0
Västerbotten	15	1	0
Norrbotten	14	0	0
Summa Sverige	290	67	36

⁶ Enligt 7 kap. 18 a § MB.

Kommunernas strandskyddsbeslut 2013

Beslut om strandskyddsdispens

Kommuner kan besluta om dispens från strandskyddet enligt 7 kap. 18 b § MB. På Gotland är det Länsstyrelsen som prövar alla dispenser (naturreservat längs med hela havskusten). Därför uppges enbart "0" för Gotland i de tabeller som följer.

Dispensbeslut och dispensgivna åtgärder

I en dispens kan en eller flera åtgärder ha medgivits eller avslagits. Under 2013 har kommunerna fattat 4 044 beslut om dispenser (exklusive avslag), se tabell 1K. Statistik för antalet avslag redovisas inte av kommunerna till länsstyrelserna och kan därför inte redovisas i denna sammanställning.

Tabell 1K redovisar att antalet kommunala medgivanden till dispenser som länsstyrelsen har överprövat enligt 19 kap. 3 b § MB är 438, varav 251 helt eller delvis har upphävts av länsstyrelsen enligt 19 kap. 3 b § 3 st MB. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

I tabell 2K redovisas antalet kommunala medgivanden till dispenser (enligt 7 kap. 18 b § MB) uppdelade på åtgärder. Antalet åtgärder som har fått dispens är 5033 st. I tabell 3K redovisas dispenser enligt 7 kap. 18b § MB för nyetablering av bostadshus (permanentboende och fritidsboende) och för nyetablering av bryggor. Tabellerna finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tabell 1K. Beslut om strandskyddsdispens.

Antal kommunala beslut om dispens (exkl. avslag) från strandskyddet⁷. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen⁸. Antal beslut som länsstyrelsen överprövat⁹. Antal beslut om dispenser som länsstyrelsen helt eller delvis upphävt¹⁰.

Antal åtgärder som länsstyrelsen upphävt framgår av tabell 5K och 6K.

Län	Antal kommuner	Antal beslut om dispenser, exkl. avslag	Antal åtgärder som medgivits i besluten om dispens	Antal beslut om dispenser som Lst överprövat (19:3b MB)	Antal beslut som Lst helt eller delvis upphävt (19:3b 3 st MB)	Kommentarer från Lst
Stockholm	26	785	1069	85	67	
Uppsala	8	118	170	15	3	
Södermanland	9	90	101	16	8	
Östergötland	13	177	220	27	11	
Jönköping	13	145	145	11	5	
Kronoberg	8	95	118	6	2	Tre 19:3-ärenden under handläggning
Kalmar	12	120	151	33	18	
Gotland	1	0	0	0	0	
Blekinge	5	73	131	6	3	
Skåne	33	98	130	22	6	
Halland	6	127	141	29	16	
Västra Götaland	49	566	637	50	26	
Värmland	16	162	188	30	20	
Örebro	12	51	63	14	7	
Västmanland	10	48	64	2	0	
Dalarna	15	365	468	25	16	
Gävleborg	10	273	273	2	2	
Västernorrland	7	203	233	2	2	
Jämtland	8	151	204	13	10	
Västerbotten	15	210	272	21	12	
Norrbottn	14	187	255	29	17	
Summa Sverige	290	4044	5033	438	251	

⁷ Enligt 7 kap. 18 b § MB.

⁸ Länsstyrelsen i Jönköpings län har inte delat upp dispenserna i flera åtgärder utan allt är registrerat på den huvudsakliga åtgärden (gäller tabellerna 1K, 2K, 5K och 6K).

⁹ Enligt 19 kap. 3 b § MB.

¹⁰ Enligt 19 kap. 3 b § 3 st MB.

Tabell 2K. Åtgärder för dispens.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits av kommunen¹¹. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen¹².

Län	Antal kommuner	Komplementbyggnad/Tillbyggnad ¹³	Bostadshus inkl. fritidshus	Anläggning Turism/Camping/Stugor/Hotell	Brygga/Pir	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel m.m.	Båthus	Friluftsanordningar	Väg/Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	383	142	9	187	177	7	7	27	130	1069
Uppsala	8	53	25	0	27	27	6	4	0	28	170
Södermanland	9	44	20	2	8	9	0	1	6	11	101
Östergötland	13	52	49	1	34	20	4	5	8	37	220
Jönköping	13	35	40	2	4	29	4	12	4	15	145
Kronoberg	8	29	26	1	7	22	0	11	2	20	118
Kalmar	12	57	31	3	5	38	0	1	1	15	151
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	29	35	1	8	16	0	0	4	38	131
Skåne	33	27	14	5	5	31	0	12	3	33	130
Halland	6	32	44	3	3	21	0	3	6	29	141
Västra Götaland	49	156	145	11	60	133	10	1	14	107	637
Värmland	16	35	74	4	10	32	5	4	2	22	188
Örebro	12	23	15	1	8	6	0	2	2	6	63
Västmanland	10	28	7	2	8	7	0	5	1	6	64
Dalarna	15	224	58	1	50	49	37	7	26	16	468
Gävleborg	10	102	68	6	24	37	8	4	6	18	273
Västernorrland	7	59	66	3	16	37	5	13	8	26	233
Jämtland	8	73	52	5	8	13	16	3	3	31	204
Västerbotten	15	75	96	9	20	10	9	30	4	19	272
Norrbottn	14	61	93	2	8	32	4	21	8	26	255
Summa Sverige	290	1580	1104	71	501	747	115	146	135	634	5033

¹¹ Enligt 7 kap. 18 b § MB.

¹² Länsstyrelsen i Jönköpings län har inte delat upp dispenserna i flera åtgärder utan allt är registrerat på den huvudsakliga åtgärden (gäller både tabell 1K, 2K, 5K och 6K).

¹³ Med komplementbyggnad avses fristående uthus, garage och andra små byggnader som hör till en- eller tvåbostadshus. Med tillbyggnad avses ändring, som är dispenspliktig enligt strandskyddet, av en huvudbyggnad eller komplementbyggnad.

Tabell 3K. Antalet dispenser¹⁴ för nyetablering av bostadshus och bryggor.

För bostadshus, siffrorna inkluderar både permanent- och fritidsboende. Ersättningsbyggnader (bostadshus) eller ersättningskonstruktioner (bryggor) är inte inräknade.

Län	Antal kommuner	Totalt antal nyetableringar av bostadshus	Totalt antal nyetableringar av bryggor	Kommentar från Länsstyrelsen
Stockholm	26	60	67	
Uppsala	8	9	14	
Södermanland	9	8	5	
Östergötland	13	19	17	
Jönköping	13	13	2	
Kronoberg	8	14	4	Av totalt 26 hus (se tabell 2K) är 54 % nyetableringar.
Kalmar	12	20	1	
Gotland	1	0	0	
Blekinge	5	26	7	
Skåne	33	8	0	
Halland	6	9	3	
Västra Götaland	49	12	?	<i>Bostadshus:</i> Något osäkra siffror. <i>Bryggor:</i> Denna fråga har vi ingen möjlighet att besvara.
Värmland	16	45	7	
Örebro	12	6	5	
Västmanland	10	0	5	
Dalarna	15	39	20	
Gävleborg	10	36	21	
Västernorrland	7	37	12	
Jämtland	8	27	8	
Västerbotten	15	54	20	
Norrbotten	14	42	2	
Summa Sverige	290	484	220	

Särskilda skäl för dispens

Kommunerna kan medge dispens från strandskyddet om det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB eller 7 kap. 18 d § MB. Skälen redovisas i tabell 4K. Under 2013 har kommunerna fattat flest beslut med hänvisning till särskilt skäl enligt p 1, dvs. att ett område redan är ianspråktaget. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Dispensgivna åtgärder som upphävts av länsstyrelsen

Dispenser från strandskyddet som medgivits på kommunal nivå och sedan upphävts av länsstyrelsen enligt 19 kap. 3 b § 3 st. MB redovisas i tabell 5K fördelat på åtgärder.

¹⁴ Enligt 7 kap. 18b § MB.

Totalt har länsstyrelserna år 2013 upphävt 317 av de åtgärder som kommunen tidigare har medgivit. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

För de åtgärder som har upphävts (se tabell 5K) har kommunen angett skäl enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB och 7 kap. 18 d § MB, se tabell 6K. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tillämplig lagstiftning

7 kap. 18 c § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

7 kap. 18 d § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Tabell 4K. Skäl för dispens.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits på kommunal nivå per skäl och per län¹⁵. Enbart det huvudsakliga skälet anges per åtgärd.

Län	Antal kommu- ner	18c§ p1	18c§ p2	18c§ p3	18c§ p	18c§ p5	18c§ p 6	18d §	Totalt	Kommentarer från Länsstyrelsen
Stockholm	26	662	17	144	24	204	8	0	1069	Totalt 1069 åtgärder. För 10 åtgärder anges inget särskilt skäl.
Uppsala	8	78	9	47	2	31	0	3	170	
Södermanland	9	81	0	4	1	13	2	0	101	
Östergötland	13	149	14	16	3	29	2	7	220	
Jönköping	13	81	16	6	0	36	1	5	145	
Kronoberg	8	51	2	15	3	31	0	16	118	
Kalmar	12	86	15	14	5	26	0	5	151	
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Blekinge	5	42	25	4	10	39	0	11	131	
Skåne	33	67	5	13	9	34	2	0	130	
Halland	6	88	10	5	4	28	0	3	141	Totalt 141 åtgärder. För 3 åtgärder anges inget särskilt skäl.
Västra Götaland	49	384	30	48	18	153	2	2	637	
Värmland	16	113	17	9	2	37	0	10	188	
Örebro	12	38	1	12	2	10	0	0	63	
Västmanland	10	42	3	7	1	10	1	0	64	
Dalarna	15	253	19	107	6	76	3	4	468	
Gävleborg	10	174	13	30	3	47	0	6	273	
Västernorrland	7	122	17	21	30	29	5	9	233	
Jämtland	8	134	5	33	1	11	0	20	204	
Västerbotten	15	155	18	16	8	39	2	34	272	
Norrbottn	14	161	15	16	12	42	3	6	255	
Summa Sverige	290	2961	251	567	144	925	31	141	5033	Totalt 5033 åtgärder. För tretton åtgärder saknas angivna skäl.

¹⁵ Enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB och 7 kap. 18 d § MB.

Tabell 5K. Upphävande av dispens för åtgärd.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits på kommunal nivå och som länsstyrelsen sedan har upphävt¹⁶. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen¹⁷.

Län	Antal kommuner	Komplementbyggnad/Tillbyggnad ¹⁸	Bostadshus inkl. fritidshus	Anläggning Turism/Camping/Stugor/Hotell	Brygga/Pir	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel etc.	Båthus	Friluftsanordningar	Väg/Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	32	24	0	21	1	2	0	0	7	87
Uppsala	8	0	0	0	1	1	2	0	0	0	4
Södermanland	9	4	4	0	0	0	0	0	0	2	10
Östergötland	13	4	3	0	2	0	0	1	0	1	11
Jönköping	13	0	2	1	0	0	0	0	0	2	5
Kronoberg	8	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Kalmar	12	8	9	1	2	0	0	0	0	4	24
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	3	3	0	0	0	0	0	0	2	8
Skåne	33	0	5	0	0	0	0	1	1	3	10
Halland	6	0	6	0	2	0	0	1	2	9	20
Västra Götaland	49	4	6	1	6	0	2	0	1	7	27
Värmland	16	2	10	2	2	0	0	1	0	6	23
Örebro	12	4	3	1	0	0	0	0	0	0	8
Västmanland	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dalarna	15	6	14	0	1	0	1	0	0	1	23
Gävleborg	10	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Jämtland	8	7	4	0	1	0	1	0	0	1	14
Västerbotten	15	2	5	0	0	0	1	0	0	11	19
Norrbottn	14	3	13	0	0	0	0	0	0	2	18
Summa Sverige	290	79	114	6	39	2	10	5	4	58	317

¹⁶ Enligt 19 kap. 3 b § 3 st MB.

¹⁷ Länsstyrelsen i Jönköpings län har inte delat upp dispenserna i flera åtgärder utan allt är registrerat på den huvudsakliga åtgärden (gäller tabell 1K, 2K, 5K och 6K).

¹⁸ Med komplementbyggnad avses fristående uthus, garage och andra små byggnader som hör till en- eller tvåbostadshus. Med tillbyggnad avses ändring, som är dispenspliktig enligt strandskyddet, av en huvudbyggnad eller komplementbyggnad.

Tabell 6K. Skäl för de åtgärder för vilka dispens upphävts.

Angivna skäl av kommunen¹⁹ för de åtgärder för vilka dispens medgivits och som länsstyrelsen upphävt²⁰. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen²¹. Enbart det huvudsakliga skälet anges per åtgärd.

Län	Antal kommuner	18c§ p1	18c§ p2	18c§ p3	18c§ p4	18c§ p5	18c§ p6	18d§	Totalt	Kommentarer
Stockholm	26	56	2	14	0	6	9	0	87	
Uppsala	8	1	0	2	0	1	0	0	4	
Södermanland	9	9	0	0	0	1	0	0	10	
Östergötland	13	5	1	2	1	1	0	1	11	
Jönköping	13	1	2	0	0	0	1	1	5	
Kronoberg	8	0	0	0	0	0	0	2	2	
Kalmar	12	13	5	5	1	0	0	0	24	
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Blekinge	5	7	1	0	0	0	0	0	8	
Skåne	33	10	0	0	0	0	0	0	10	
Halland	6	9	3	2	0	0	0	1	20	Fem åtgärder saknade angivet skäl.
Västra Götaland	49	15	4	4	2	1	0	1	27	
Värmland	16	7	7	3	0	5	0	0	23	En åtgärd saknar angivet skäl.
Örebro	12	5	0	2	1	0	0	0	8	
Västmanland	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
Dalarna	15	2	9	3	1	0	1	3	23	Fyra åtgärder saknade angivet skäl.
Gävleborg	10	0	0	1	0	0	0	0	2	En åtgärd saknar angivet skäl.
Västernorrland	7	0	0	1	0	1	0	0	2	
Jämtland	8	10	0	2	1	1	0	0	14	
Västerbotten	15	6	4	0	0	0	0	9	19	
Norrbotten	14	12	0	4	0	0	1	1	18	
Summa Sverige	290	168	38	45	7	17	12	19	317	Elva åtgärder saknade angivet skäl.

¹⁹ Enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 MB och 7 kap. 18 d § MB.

²⁰ Enligt 19 kap. 3 b § 3 st MB (se tabell 5K).

²¹ Länsstyrelsen i Jönköpings län har inte delat upp dispenserna i flera åtgärder utan allt är registrerat på den huvudsakliga åtgärden (gäller både tabell 1K, 2K, 5K och 6K).

Överklagade beslut

I tabell 7K anges antalet kommunala beslut där kommunen har avslagit ansökan om dispens från strandskyddet och beslutet sedan har överklagats, totalt 223 beslut. Av dessa beslut har länsstyrelsen ändrat besluten i 22 fall och därmed beviljat dispens. 207 beslut av länsstyrelsen, som andra instans, överklagades till mark- och miljödomstolen (MD) enligt 19 kap. 3 b § 3 st. MB.

Tabell 7K. Överklagade beslut om avslag.

Antal överklagade beslut där kommunen avslagit ansökan om dispens från strandskyddet för en eller flera åtgärder och antal beslut där länsstyrelsen efter överklagande ändrat kommunens beslut och beviljat dispens (här avses alla ändringar, dvs. även ändringar av t.ex. tomtplats). I sista kolumnen anges antalet överklaganden till mark- och miljödomstolen (MD) av länsstyrelsens beslut som andra instans, alltså både efter länsstyrelsens prövning av överklagande och efter länsstyrelsens upphävande enligt 19 kap. 3b § 3 st MB.

Länsstyrelse	Antal kommuner	Antal kommunala beslut om avslag som överklagats till länsstyrelsen	Antal överklagade kommunala beslut som ändrats av länsstyrelsen	Antal beslut av länsstyrelsen med ursprung i ett kommunalt beslut som överklagats till MD
Stockholm	26	130	7	102
Uppsala	8	5	1	2
Södermanland	9	4	0	3
Östergötland	13	3	0	0
Jönköping	13	4	0	8
Kronoberg	8	3	0	2
Kalmar	12	5	1	20
Gotland	1	0	0	0
Blekinge	5	3	1	0
Skåne	33	4	0	2
Halland	6	4	2	12
Västra Götaland	49	37	5	29
Värmland	16	0	0	0
Örebro	12	1	0	6
Västmanland	10	3	0	2
Dalarna	15	11	1	7
Gävleborg	10	1	1	2
Västernorrland	7	4	3	1
Jämtland	8	1	0	6
Västerbotten	15	0	0	3
Norrbottnen	14	0	0	0
Summa Sverige	290	223	22	207

Upphävande av strandskydd i detaljplan

Kommuner kan upphäva strandskyddet i detaljplaner enligt 4 kap. 17 § PBL. Sådana upphävanden redovisas i tabell 8K. Strandskyddet har upphävts av kommun genom planbestämmelse i 197 detaljplaner. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

I tre fall har länsstyrelsen enligt 11 kap. 11 § PBL, se tabell 8K, helt eller delvis upphävt kommunens beslut att anta detaljplan där strandskyddet upphävts. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tabell 8K. Upphävande av strandskydd i detaljplan²².

Antalet antagna detaljplaner där strandskyddet har upphävts²³ av kommunen genom planbestämmelse (totala antalet antagna detaljplaner inklusive de detaljplaner som eventuellt upphävts), samt antalet detaljplaner där länsstyrelsen²⁴ helt eller delvis upphäver kommunens beslut att anta detaljplan där strandskyddet upphävts (kommunen har upphävt strandskyddet i strid med gällande bestämmelser).

Län	Antal kommuner	Antal antagna detaljplaner där strandskydd upphävts av kommunen	Antalet detaljplaner där länsstyrelsen upphäver kommunens beslut att i detaljplan upphäva strandskyddet
Stockholm	26	9	0
Uppsala	8	4	0
Södermanland	9	9	0
Östergötland	13	13	0
Jönköping	13	9	0
Kronoberg	8	8	0
Kalmar	12	16	0
Gotland	1	0	0
Blekinge	5	7	0
Skåne	33	9	0
Halland	6	8	0
Västra Götaland	49	19	2
Värmland	16	10	0
Örebro	12	5	0
Västmanland	10	4	0
Dalarna	15	8	0
Gävleborg	10	16	0
Västernorrland	7	3	0
Jämtland	8	15	0
Västerbotten	15	8	1
Norrbotten	14	17	0
			0
Summa Sverige	290	197	3

²² Informationen har inhämtats från Boverket.

²³ Enligt 4 kap. 17 § PBL.

²⁴ Enligt 11 kap. 11 § PBL.

Relevanta bestämmelser i miljöbalken och plan- och bygglagen

Miljöbalken (1998:808)

7 kap. 15 § MB

Inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

7 kap. 18 § MB

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område, om

1. det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften, eller

2. området enligt plan- och bygglagen (2010:900) avses att omfattas av en detaljplan och

- a) behövs för byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg, eller
- b) skyddas enligt andra bestämmelser i detta kapitel än bestämmelserna om miljöskyddsområde eller vattenskyddsområde och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

Ett upphävande enligt första stycket 2 får göras endast om det finns särskilda skäl och intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset.

Bestämmelser om kommunens möjligheter att upphäva strandskyddet genom en bestämmelse i en detaljplan finns i 4 kap. 17 § plan- och bygglagen.

7 kap. 18 a § MB

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl och dispensen avser

1. byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg, eller
2. ett område som skyddas enligt andra bestämmelser i detta kapitel än bestämmelserna om miljöskyddsområde eller vattenskyddsområde och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

7 kap. 18 b § MB

Kommunen får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som anges i 18 a § 1 och 2.

7 kap. 18 c § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

7 kap. 18 d § MB

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

19 kap. 3 b § (3 st) MB

Länsstyrelsen ska pröva en kommuns beslut att ge dispens från bestämmelserna i 7 kap. 15 §, om det finns skäl att anta att

1. det inte finns förutsättningar för dispens, eller
2. en brist i ärendets handläggning kan ha haft betydelse för utgången i ärendet.

Länsstyrelsen ska inom tre veckor från den dag då kommunens beslut kom in till länsstyrelsen ta ställning till om det finns något sådant prövningsskäl som anges i första stycket och besluta i frågan om en prövning ska ske eller inte. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas.

Länsstyrelsen ska upphäva dispensbeslutet, om det inte finns förutsättningar för dispens.

Plan- och bygglagen (2010:900)

4 kap. 17 § PBL Strandskydd

I en detaljplan får kommunen upphäva strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken för ett område, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. En bestämmelse om upphävande får dock inte avse ett sådant område som enligt 7 kap. 18 § första

stycket 2 miljöbalken omfattas av länsstyrelsens beslutanderätt. Bestämmelserna i 7 kap. 18 c–18 g §§ miljöbalken ska tillämpas på detaljplanebestämmelser om upphävande av strandskydd.

11 kap. 10 § PBL Tillsyn över kommunala beslut

När länsstyrelsen enligt 5 kap. 29, 38 eller 39 § har fått ett meddelande om att en kommun beslutat att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, ska länsstyrelsen inom tre veckor besluta om den ska överpröva kommunens beslut eller inte.

Länsstyrelsen ska överpröva kommunens beslut, om beslutet kan antas innebära att

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses,
2. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt,
3. en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
4. strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser, eller
5. en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

11 kap. 11 § PBL Tillsyn över kommunala beslut

Länsstyrelsen ska upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser i dess helhet, om beslutet har en sådan innebörd som anges i 10 § andra stycket. Om kommunen medger det, får beslutet upphävas i en viss del.